Έστω, ότι ένα δείγμα ελέγχου χρησιμοποιήθηκε σε ένα πείραμα ελέγχου ποιότητας μιας μεθόδου για 30 συνεχόμενες ημέρες. Η θεωρητική (ισχυριζόμενη) συγκέντρωση της γλυκόζης στο δείγμα αυτό είναι 1120 mg/L.
Ο πειραματικός μέσος είναι 1110 mg/L και η τυπική απόκλιση 25 mg/L.
Είναι η μέση τιμή των δεδομένων σημαντικά διαφορετική από την θεωρητική τιμή;

H_0 : $\bar{y} = \mu$

H_1 : $\bar{y} \neq \mu$

$\mu =$ **1120**

$\bar{y} =$ **1110**

$s =$ **25**

$$t = \frac{\bar{y} - \mu_0}{s / \sqrt{n}} = -2.19$$

Ο πίνακας της κατανομής "t" για β.ε.= 29 και a/2=0.025 δίνει κρίσιμο t=2.045.
Άρα η μέση τιμή των μετρήσεων της γλυκόζης είναι σημαντικά διαφορετική από την θεωρητική.

Ένα εργαστήριο ξεκινά τη χρήση μιας μεθόδου προσδιορισμού της ανοσοσφαιρίνης A του ορού. Δείγματα έφθασαν από δύο περιοχές της χώρας. Τυχαία δείγματα υγιών ατόμων κάθε περιοχής εξετάσθηκαν για να διαπιστωθεί αν το διάστημα αναφοράς γι αυτές τις περιοχές είναι το ίδιο.

	Περιοχή A	**Περιοχή B**
mean (mg/L)	2260	2650
standard deviation (mg/L)	584	473
number of samples	33	29

Unpaired t-test

1) Δοκιμασία F για να ελέγξουμε αν οι διακυμάνσεις είναι στατιστικά "ίσες".

$$F = \frac{(584)^2}{(473)^2} = \mathbf{1.52}$$

Ο πίνακας για την κατανομή F (a=0.05) δίνει για v_1=33-1 και v_2=29-1 μια κρίσιμη τιμή F=1.86. 1.56<1.86 άρα οι διακυμάνσεις δεν διαφέρουν σημαντικά με a=0.05. Έτσι μπορούμε να εφαρμόσουμε την δοκιμασία t για τον έλεγχο των μέσων τιμών.

2) Δοκιμασία t για τον έλεγχο των μέσων τιμών

$$s = \sqrt{\frac{(33-1)(584)^2 + (29-1)(473)^2}{33+29-2}} = 535 \qquad t = \frac{2260 - 2650}{535 \cdot \sqrt{1/33 + 1/29}} = -2.86$$

**Ο πίνακας της κατανομής t με β.ε.=v_1+v_2=60 δίνει μια κρίσιμη τιμή t=2.00.
Επειδή |-2.86| > 2.00 συμπεραίνουμε ότι οι μέσοι είναι σημαντικά διαφορετικοί και ότι το εργαστήριο θα πρέπει να ορίσει διαφορετικά διαστήματα αναφοράς για τις δύο περιοχές.**

Δύο δίαιτες Α,Β εφαρμόσθηκαν σε δύο σειρές ποντικών επί μια εβδομάδα.
Υποθέτοντας ότι η αύξηση του βάρους τους ακολουθεί την κανονική κατανομή
(i) να εξετασθεί αν $\sigma^2_A=\sigma^2_B$ για α=0.10,
(ii) να δοθεί 95% δ.ε. για τη διαφορά $\mu_A-\mu_B$

A Αύξ. Βάρ. [gr]
78.1
72.4
76.2
74.3
77.4
78.4
76.0

B Αύξ. Βάρ. [gr]
79.1
81.0
77.3
79.1
80.0
79.1
79.1
77.3
80.2

meanA= 76.1
s^2_A= 4.65
n_A= 7
meanB= 79.1
s^2_B= 1.51
n_B= 9

H_0: $\sigma_A^2/\sigma_B^2=1$

H_1: $\sigma_A^2/\sigma_B^2<>1$

s_A^2/s_B^2= 3.08 $\nu_A=6$, $\nu_B=8$ **$F_{\nu A,\nu B;a/2}$=** 3.58

Άρα μπορούμε να δεχθούμε ότι οι διασπορές δεν διαφέρουν

H_0: $\mu_A-\mu_B=0$

H_1: $\mu_A-\mu_B<>0$ **$t_{16-2;0,025}$= 2.145**

s=Σταθμ. Διακ.= $$s=\sqrt{\frac{(n_1-1)s_1^2+(n_2-1)s_2^2}{n_1+n_2-2}} = 1.83$$

$$t=\frac{(\bar{X}-\bar{Y})-(\mu_1-\mu_2)}{s\cdot\sqrt{\frac{1}{n_1}+\frac{1}{n_2}}} = \mathbf{-3.253}$$

$|t| > t_{16-2;0,025}$ $\Rightarrow$ **οι μέσοι διαφέρουν σημαντικά**

x_A = 74 από 250 ασθενείς που πήραν το φάρμακο Α βελτίωσαν την κατάστασή τους.
x_B = 92 από 250 ασθενείς που πήραν το φάρμακο Β βελτίωσαν την κατάστασή τους.
i) Μπορούμε να δεχθούμε ότι και τα δύο φάρμακα έχουν την ίδια αποτελεσματικότητα; (a=0.05)
ii) Δώστε ένα 98% δ.ε. για τη διαφορά του αποτελέσματος των φαρμάκων.

H_0: $p_A=p_B$

H_1: $p_A<>p_B$

$p_A = x_A/n = 74/250 = 0,296$ $\qquad$ $p_B = x_B/n = 92/250 = 0,368$

$p_{AB} = (x_A+x_B)/(n+m) = (74+92)/500 = 0,332$

z = -1.709 $\qquad$ Για a=0.05 $\qquad$ **$Z_{a/2}$ = 1,96**

Επειδή $|z| < Z_{a/2}$ μπορούμε να δεχθούμε ότι τα δύο φάρμακα έχουν την ίδια αποτελεσματικότητα

Το διάστημα εμπιστοσύνης 98% (a/2=0,01) για τη διαφορά θα είναι ($Z_{a/2}$=2.33) :

$p_A - p_B$ +/- $Z_{a/2}$*sqrt[$p_A(1-p_A)/250+p_B(1-p_B)/250$)] $\qquad$ **(-0,17, 0,026)**

Το ερώτημα μπορεί να απαντηθεί και με την δοκιμασία χ^2

Παρατηρούμενες

Φάρμακο	Βελτίωση	Μη Βελτ.	Σύνολο
Α	74	176	250
Β	92	158	250
Σύνολο	166	334	500

Θεωρητικές

Φάρμακο	Βελτίωση	Μη Βελτ.	Σύνολο
Α	83	167	250
Β	83	167	250
Σύνολο	166	334	500

χ^2= 2.922 $\qquad$ με β.ε =1 και a=0.05 το κρίσιμο χ^2=3.841

Αρα αποδεχόμαστε ότι τα δύο φάρμακα είναι το ίδιο αποτελεσματικά

Από 150 ασθενείς, στους n=80 δώσαμε χάπι με ζάχαρη και στους m=70 δώσαμε ασπιρίνες. Μετά από μια εβδομάδα βρέθηκε ότι βελτιώθηκε η υγεία x=48 ασθενών που πήραν χάπι ζάχαρης και y=56 που πήραν ασπιρίνη.

(i) Μπορούμε να δεχθούμε ότι η θεραπεία με ασπιρίνες είναι προτιμότερη σε σ.σ. 0.05;

(ii) Να δοθεί δ.ε. 95% για τη διαφορά των ποσοστών p_1, p_2 (p_1=ποσοστό ασθενών που βελτιώθηκε η υγεία τους με χάπι ζάχαρης, p_2=ποσοστό ασθενών που βελτιώθηκε η υγεία τους με ασπιρίνη).

Ζάχαρη		Ασπιρίνη	
$p_1 = x/n =$	0.60	$p_2 = y/m =$	0.80

Η κοινή αναλογία των επιτυχιών είναι p=(x+y)/(n+m)= 0.693

(i) H_0: $p_1 = p_2$

H_1: $p_1 < p_2$

Αφού τα δείγματα είναι μεγάλα το στατιστικό που θα χρησιμοποιήσουμε είναι το Ζ. Έτσι:

$$z = \frac{p_1 - p_2}{\sqrt{p(1-p)(\frac{1}{n} + \frac{1}{m})}} = -2.65$$

Για a=0.05 Φ=0.45 άρα z_c=1.645. Επειδή $z<-z_c$, συμπεραίνουμε ότι δεχόμαστε την H_1.

(ii) Το δ.ε. για την διαφορά p_1-p_2 θα δίνεται από τον τύπο:

$$p_1 - p_2 \pm z_{a/2}\sqrt{\frac{p_1(1-p_1)}{n} + \frac{p_2(1-p_2)}{m}}$$

Για a/2=0.025 έχουμε Φ=0.475 άρα $z_{a/2}$=1.96.

με $\sqrt{\frac{p_1(1-p_1)}{n} + \frac{p_2(1-p_2)}{m}} =$ 0.072703 έχουμε:

$$\mathbf{-0.343 < p_1-p_2 < -0.058}$$

Μια χημική ανάλυση που ακολουθεί κανονική κατανομή έδωσε τα παρακάτω αποτελέσματα:

(i) Να εξετασθεί αν $\sigma^2_A=\sigma^2_B$ για α=0.02

(ii) Να εξετασθεί αν οι μέσες τιμές είναι ίσες για α=0.05

(iii) Να βρεθεί 95% δ.ε. για τη διαφορά μέσων τιμών υποθέτοντας ότι οι διασπορές είναι ίσες.

A	B
93.08	93.95
91.36	93.42
91.60	92.20
91.91	92.46
92.79	92.73
92.80	93.31
91.03	92.94
	93.66

(i)

meanA= 92.08

s^2_A= 0.650

n_A= 7

meanB= 93.08

s^2_B= 0.366

n_B= 8

H_0: $\sigma_A^2/\sigma_B^2=1$

H_1: $\sigma_A^2/\sigma_B^2<>1$

s_A^2/s_B^2= 1.777 **$v_A=6$, $v_B=7$** **$F_{vA,vB;a/2}$= 7.19**

$F_{vB,vA;a/2}$= 8.26 **$1/F_{vB,vA;a/2}$= 0.121**

$1/F_{vB,vA;a/2} < s_A^2/s_B^2 < F_{vA,vB;a/2}$

Άρα μπορούμε να δεχθούμε ότι οι διασπορές δεν διαφέρουν

(ii)

Πρέπει να ξαναγίνει έλεγχος για την ισότητα των διασπορών για a=0.05 πριν εφαρμόσουμε την δοκιμασία "t"

H_0: $\mu_A-\mu_B=0$ **s=σταθμισ. διακ.= 0.705**

H_1: $\mu_A-\mu_B<>0$ **t= -2.741** **$t_{15-2;0,025}$= 2.160**

Άρα οι μέσοι διαφέρουν σημαντικά

(iii)

$\mu_A-\mu_B$ = 92,08-93,08 +/- 2,16*0,705*0,518 = -1,0 +/- 0,789

Σύγκριση της περιεκτικότητας σε αιμοσφαιρίνη (Hb) στο αίμα ασθενών με κυτταρική ασθένεια Hb SS, Hb Sb και Hb SC. Υπάρχουν διαφορές μεταξύ των ασθενειών ως προς την περιεκτικότητα σε Hb;

Η περιεκτικότητα σε Hb είναι ο μόνος παράγοντας που θα κρίνει την διαφορά.
Άρα πρόκειται για ανάλυση με έναν παράγοντα (One Way Analysis of Variance).

n	Hb SS g[100ml]	Hb Sb g[100ml]	Hb SC g[100ml]
1	7.2	8.1	10.7
2	8.4	11.1	12.0
3	9.1	9.2	13.3
4	7.7	11.9	11.3
5	8.5	10.0	12.1
6	9.8	12.0	13.8
7	8.0	10.4	11.5
8	8.6	12.1	12.3
9	10.1	10.6	13.9
10	8.1	10.9	11.6
11	8.7		12.6
12	10.3		11.7
13	8.3		12.6
14	9.1		11.8
15	8.4		13.3
16	9.1		
mean=	8.71	10.63	12.30
Sum of dev	10.70	14.84	12.42

total mean=	10.49		
SS within=	37.96	MS withinn=	1.00
SS between=	100.03	MS between=	50.02

***F*=** 50.1

Σε 12 αυτοκίνητα τεσσάρων διαφορετικών τύπων (Α,Β,Γ,Δ) βάλαμε 10 lt βενζίνης. Η απόσταση σε km που διανύθηκε από κάθε αυτοκίνητο ήταν:

Απόσταση σε km			
Α	**Β**	**Γ**	**Δ**
72	**84**	**92**	**80**
80	**88**	**104**	**76**
88	**104**	**104**	**84**

Με την προϋπόθεση ότι ισχύουν οι βασικές υποθέσεις της α.δ., μπορούμε να συμπεράνουμε ότι η κατανάλωση είναι ίδια σε όλα τα αυτοκίνητα;

80.00	92.00	100.00	80.00	Total mean=	88.00
128.00	224.00	96.00	32.00		

H_0 : Η κατανάλωση είναι ίδια σε όλα τα αυτοκίνητα

H_0 : Η κατανάλωση δεν είναι ίδια σε όλα τα αυτοκίνητα

$$s_\alpha^2 = \sum_1^\kappa n_i(\bar{x}_i - \bar{x})^2 \qquad s_\upsilon^2 = \sum_1^\kappa (n_i - 1)s_i^2$$

$s_\alpha^2 =$ 864.00 MS μεταξύ= 288.00

$s_\upsilon^2 =$ 480.00 MS εντός= 60.00

$$F = \frac{\overline{\text{τετράγωνα μεταξύ ομάδων}}}{\overline{\text{τετράγωνα εντός ομάδων}}} = \frac{s_\alpha^2/(\kappa-1)}{s_\upsilon^2/(n-\kappa)}$$ **= 4.81**

***$F_{3,8;0.05}$* = 4.07**

$F > F_{3,8;0.05}$ **άρα η H_0 απορρίπτεται**

Μετρήθηκε η ποσότητα πρωτεΐνης (gr/100 ml) στο αίμα ατόμων που ζουν σε διαφορετικές περιοχές Α, Β, Γ και οι τιμές που βρέθηκαν δίνονται στον πίνακα που ακολουθεί. Μπορούμε να ισχυρισθούμε ότι η ποσότητα πρωτεΐνης στο αίμα είναι η ίδια και στις τρεις περιοχές;

ANOVA

α/α	Α, n_1=7	Β, n_2=8	Γ, n_3=9
1	7.64	7.67	7.98
2	7.07	7.58	7.91
3	7.43	7.04	7.11
4	7.57	6.69	7.65
5	7.74	7.32	8.17
6	7.63	7.12	8.28
7	8.06	7.46	7.21
8		7.21	7.41
9			6.37

κ=3 **n=24**

-0.33904	-0.539919	-0.823687
1.602762	0.076195	0.396213

$\overline{x}_i =$ 7.591 7.261 7.566

$\overline{x} =$ 7.47

$s_i^2 =$ 0.091 0.101 0.370

Υποθέτουμε ότι τα δείγματα προέρχονται από κανονικούς πληθυσμούς

H_0 : $\mu_A = \mu_B = \mu_\Gamma$

H_1 : τουλάχιστον ένας μέσος διαφέρει

$$s_\alpha^2 = \sum_1^\kappa n_i(\overline{x}_i - \overline{x})^2 = \quad 0.534$$

$$F = \frac{s_\alpha^2/(\kappa-1)}{s_\upsilon^2/(n-\kappa)} = \quad 1.3304$$

$$s_\upsilon^2 = \sum_1^\kappa (n_i - 1)s_i^2 = \quad 4.214$$

Ο πίνακας IV δίνει $F_{2,21,0.05}$ = 3.47 > F. Άρα δεχόμαστε την μηδενική υπόθεση.

Συγκρίνουμε την επιτυχία μιας νέας χειρουργικής τεχνικής (1) με αυτήν της συνηθισμένης (2). Σε διάστημα 2 ετών μετά τις εγχειρίσεις με την νέα τεχνική πέθαναν 41 και επέζησαν 216 ασθενείς, ενώ με την συνηθισμένη τεχνική πέθαναν 64 και επέζησαν 180. Αν οι τεχνικές 1 και 2 έχουν τον ίδιο βαθμό επιτυχίας, τότε οι αναλογίες των ασθενών που επέζησαν θα είναι ίδιες. Να γίνει έλεγχος αυτής της υπόθεσης.

H_0 : Οι τεχνικές έχουν τον ίδιο βαθμό επιτυχίας
H_1 : Οι τεχνικές δεν έχουν τον ίδιο βαθμό επιτυχίας

Τεχν. Εγχείρ.	Πέθαναν	Επέζησαν	Σύνολο
1	41	216	257
2	64	180	244
Σύνολο	105	396	501

o_{11}= 41 o_{12}= 216 o_{21}= 64 o_{22}= 180

e_{11}= 53.86 e_{12}= 203.14 e_{21}= 51.14 e_{22}= 192.86

$$X^2 = (41-53.86)^2/53.86+(216-203.14)^2/203.14+(64-51.14)^2/51.14+(180-192.86)^2/192.86 = 7.978$$

Για a=0.05 και β.ε.=1, $x_{1,a}^2$=3.841 Άρα απορρίπτουμε την μηδενική υπόθεση

Σε 4 ομάδες ασθενών με συγκεκριμένους πόνους δόθηκε δόση αναλγητικού και τα αποτελέσματα κατηγοριοποιήθηκαν στον πίνακα που ακολουθεί. Έχουν τα φάρμακα το ίδιο ποσοστό επιτυχίας;

H_0 : Τα αναλγητικά δεν διαφέρουν ως προς την αποτελεσματικότητά τους

H_1 : Τα αναλγητικά διαφέρουν ως προς την αποτελεσματικότητά τους

	Κατηγορία "j"				
Ομάδα "i"	**Λίγη**	**Μέτρια**	**Καλή**	**Πολύ καλή**	**Σύνολο**
Ισχ. Δ. Ibu	4	5	25	52	86
Ασθ. Δ. Ibu	6	10	17	61	94
Aspirin	5	11	25	47	88
Placebo	18	10	37	32	97
Σύνολο	33	36	104	192	365

$e_{11}=$ 7.775 $e_{12}=$ 8.482 $e_{13}=$ 24.504 $e_{14}=$ 45.238

$e_{21}=$ 8.499 $e_{22}=$ 9.271 $e_{23}=$ 26.784 $e_{24}=$ 49.447

$e_{31}=$ 7.956 $e_{32}=$ 8.679 $e_{33}=$ 25.074 $e_{34}=$ 46.290

$e_{41}=$ 8.770 $e_{42}=$ 9.567 $e_{43}=$ 27.638 $e_{44}=$ 51.025

β.ε. = (4-1)x(4-1) = 9

$\boldsymbol{X^2 = 33.08 > \chi_{0.95}^2 = 16.92}$

Άρα απορρίπτουμε την H_0

Δύο δίαιτες Α και Β εφαρμόσθηκαν επί μια εβδομάδα σε 7 ποντικούς η πρώτη και σε 9 η δεύτερη και το βάρος σε gr που κέρδισε κάθε ποντικός δίνεται στον πίνακα που ακολουθεί. Υποθέτοντας ότι το βάρος που κερδήθηκε ακολουθεί την κανονική κατανομή

α) Να δοθεί 95% δ.ε. για τη διαφορά μ_A-μ_B των μέσων αυξήσεων σε βάρος κάθε εβδομάδα.

β) Χωρίς την υπόθεση της κανονικότητας ελέγξτε με την δοκιμασία Mann-Whitney αν τα δύο δείγματα είναι ομογενή (a=0.05).

γ) Τα συμπεράσματά σας συμφωνούν ή όχι;

α/α	A	B		Τάξη
1	78.10	79.10	72.40	1.0
2	72.40	81.00	74.30	2.0
3	76.20	77.30	76.00	3.0
4	74.30	79.10	76.20	4.0
5	77.40	80.00	77.30	5.5
6	78.40	79.10	77.30	5.5
7	76.00	79.10	77.40	7.0
8		77.30	78.10	8.0
9		80.20	78.40	9.0
10			79.10	11.5
11	**76.11**	**79.13**	79.10	11.5
12			79.10	11.5
13			79.10	11.5
14			80.00	14.0
15			80.20	15.0
16			81.00	16.0

α)

$$\mu_1 - \mu_2 = \hat{x} - \hat{y} \pm t \cdot s \cdot \sqrt{\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}}$$

Από τον πίνακα ΙΙ για a/2=0.025 και β.ε.=7+9-2=14 βρίσκουμε t=2.145.

s_1^2= 4.65

s_2^2= 1.51

$$s^2 = \frac{(n_1-1)s_1^2 + (n_2-1)s_2^2}{n_1+n_2-2} = \quad 2.85918$$

s= 1.691

$$\sqrt{\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}} = \quad 0.504$$

μ_1-μ_2 = 76.11 - 79.13 ± 2.145*1.691*0.504 = -3.02 ± 1.828

-4.848 < μ1 - μ2 < -1192

β) T_A= 34 T_B= 102 $T_{min}\{T_A,T_B\}$=34 N_1=7, N_2=9

Ο πίνακας για T_{min}=34, N_1=7 και N_2=9 δίνει περιοχή αποδοχής (40-79).

Το T_{min}=34 δεν ανήκει στην περιοχή αποδοχής άρα τα δείγματα μη ομογενή.

Αρτηριακή πίεση 10 ασθενών πριν και μετά τη χορήγηση φαρμάκου κατά της πίεσης. Είναι τα δείγματα ομογενή για a=0.01;

H_0: Τα δείγματα είναι ομογενή

Δοκιμασία Wilcoxon

α/α	Α(πριν)	Β(μετά)	Διαφορά	Απόλ.Τιμή			
1	15	11	4	4	1	2.5	8.0
2	13	13	0	0	1		
3	17	15	2	2	1		5.5
4	17	14	3	3	1		7.0
5	18	17	1	1	2	5.5	2.5
6	15	14	1	1	2		2.5
7	13	14	-1	1	3	7.0	2.5
8	12	10	2	2	4	8.0	5.5
9	13	14	-1	1	6	9.0	2.5
10	19	13	6	6			9.0

T_-= 5 **T_+= 40** **n=10-1=9**

T=min{5,40}=5

Για n=9 και a/2=0.01 ο πίνακας XI δίνει T_c=3. Έτσι το Τ δεν είναι <ή=T_c και δεν απορρίπτουμε την μηδενική υπόθεση.

Ας ελέγξουμε την ομογένεια και για a/2=0.025, α) με τη μέθοδο του βιβλίου (πίνακας XI) και β) με την μέθοδο από το Statistische Prinzipien fuer Medizinische Statistik (πίνακας 11.1).

α) Το T=min{5,40}=5 < 6 από τον πίνακα XI, έτσι απορρίπτουμε την H_0.

β) Το $T=T_+-T_-$=35 < 39, άρα αποδεχόμαστε την H_0.

Δύο χημικοί A και B πήραν τα παρακάτω αποτελέσματα του πίνακα που ακολουθεί από την μελέτη πειραμάτων

α) Να εξετασθεί αν οι μέσες τιμές είναι ίσες (a=0.05).
β) Χωρίς την υπόθεση της κανονικότητας να ελεγχθεί με την μέθοδο Mann-Whitney αν τα αποτελέσματα των δύο αναλυτών είναι ισοδύναμα.

β) H_0: M_A=M_B

	$n_A=7$	$n_B=8$
	A	**B**
1	93.08	93.95
2	91.36	93.42
3	91.60	92.20
4	91.91	92.46
5	92.79	92.73
6	92.80	93.31
7	91.03	92.94
8		93.66
	92.08	**93.08**

	Τάξη
91.03	1
91.36	2
91.60	3
91.91	4
92.20	5
92.46	6
92.73	7
92.79	8
92.80	9
92.94	10
93.08	11
93.31	12
93.42	13
93.66	14
93.95	15

Για το t-test έλεγχος πρώτα αν s_A=s_B

F= 1.777

Με v_1=7-1 και v_2=8-1 και a=0.05 F_c=3.87

$$\left.\begin{array}{l} \mathbf{T_A=1+2+3+4+8+9+11=38} \\ \mathbf{T_B=5+6+7+10+12+13+14+15=82} \end{array}\right\} \mathbf{T_{min}=38}$$

Για a=0.05 και N_1=n_A=7, N_2=n_B=8 το διάστημα αποδοχής του T_{min} είναι (38-74)

Άρα αποδεχόμαστε την H_0

α) **H_0: μ_A=μ_B** **H_0: $\mu_A \neq \mu_B$** **Δοκιμασία t-Student**

μ_A= 92.08 μ_B= 93.08 s_A= 0.807 s_B= 0.605

s= 0.705 **t= -2.746** |t| > t_c= 2.160 με β.ε.=13

Άρα απορρίπτουμε την μηδενική υπόθεση

skew= 0.03027 kurt= -1.14903 (-1 < skew < 1 αλλά kurt < -1)

Διαπιστώνουμε ότι οι τιμές των παραμέτρων skewnes και kurtosis δεν δικαιολογουν την χρήση παραμετρικών μεθόδων.

Διεξήχθη μια σύγκριση με σκοπό να διαπιστωθεί αν υπάρχει διαφορά μεταξύ των συγκεντρώσεων του αζώτου ουρίας αίματος (BUN, blood urea nitrogen) σε 12 ασθενείς αποδοχείς νεφρικών μοσχευμάτων με σταθερή λειτουργία μοσχεύματος και σε 14 ασθενείς με εκτεταμένες μολύνσεις του ουροποιητικού (a=0.05).

Δοκιμασία Mann-Whitney

H_0: $M_A = M_B$

	BUN			
α/α	Μεταμόσχευση (n_A=12)	UTI (n_B=14)	Τάξη του A	Τάξη του B
1		150		1
2		170		2
3		180		3
4		190		4.5
5	190		4.5	
6		200		7
7		200		7
8	200		7	
9		210		9.5
10	210		9.5	
11		220		12
12	220		12	
13	220		12	
14		230		14
15		240		16.5
16		240		16.5
17	240		16.5	
18	240		16.5	
19	250		19	
20		260		20.5
21	260		20.5	
22	270		22	
23		280		23
24		290		24
25	310		25	
26	320		26	
		T =	190.5	160.5

Το μικρότερο άθροισμα τάξεων (T=160.5) αντιστοιχεί στο δείγμα UTI με n_B=14.
Αυτό το n θα είναι και το N_1 για τον πίνακα με τις περιοχές αποδοχής για το άθροισμα τάξεων T. Βρίσκουμε την περιοχή 150-228 στην οποία εμπίπτει το παρατηρούμενο T.
Έτσι αποδεχόμαστε την μηδενική υπόθεση.

Προκειμένου να διαπιστωθεί αν υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των συγκεντρώσεων του Καλίου στο πλάσμα και στον ορό, ελήφθησαν δείγματα και των δύο τύπων από 18 εθελοντές.
Η μηδενική υπόθεση δηλώνει, ότι δεν υπάρχει διαφορά μεταξύ των διαμέσων. Αν ισχύει, τότε το πλήθος των θετικών διαφορών θα πρέπει να είναι "ίσο" με το πλήθος των αρνητικών.

Δοκιμασία Προσήμου

	$[K_{πλ}]$/mM	$[K_{ορ}]$/mM	Πρόσ. Διαφ.
1	4.0	4.2	-
2	3.8	3.8	0
3	3.6	3.7	-
4	3.9	3.8	+
5	4.4	4.5	-
6	4.6	4.4	+
7	4.8	4.9	-
8	4.5	4.7	-
9	4.3	4.5	-
10	4.0	3.9	+
11	4.1	4.1	0
12	4.0	4.1	-
13	3.5	3.6	-
14	3.7	3.7	0
15	3.6	3.7	-
16	4.2	4.2	0
17	4.1	4.0	+
18	4.5	4.5	0
Median	**4.05**	**4.10**	

$N_+ = 4$ **$N_- = 9$**

N = πλήθος μη μηδενικών διαφορών = 18 - 5 = 13

Από τους πίνακες ορίων εμπιστοσύνης της διωνυμικής κατανομής βρίσκουμε, ότι η κρίσιμη περιοχή για μέγεθος δείγματος 13 και α=0.05 είναι 2-11.
Το N_{min} = min(4, 9) = 4 εμπίπτει στο διάστημα 2-11, άρα οι διάμεσοι δεν διαφέρουν.

Η διάρκεια της εγκυμοσύνης προσδιορίσθηκε σε δείγμα 10 εγκύων με 2 διαφορετικές μεθόδους, την μέθοδο της τελευταίας περιόδου (LMP), και του υπερηχογραφήματος (US). Δίνουν ίδια ή διαφορετική διάρκεια;

Δοκιμασία Προσήμου-Αθροίσματα Τάξεων-Wilcoxon

	LMP[d]	US[d]	Διαφορά	Αύξ.σειρά απόλ.	Τάξη	Προσ.
1	275	273	2	1	1	-
2	292	285	7	2	2	+
3	281	270	11	4	3	+
4	284	272	12	7	5	+
5	285	278	7	7	5	+
6	283	276	7	7	5	+
7	290	291	-1	8	7	-
8	294	290	4	11	8	+
9	300	279	21	12	9	+
10	284	292	-8	21	10	+

$\mathbf{T_+}$ = 2+5+8+9+5+5+3+10 = **47**

$\mathbf{T = T_+ - T_- = 39}$

$\mathbf{T_-}$ = 1+7 = **8**

Αλλιώς, **min{T_+,T_-}=8** ίση με την τιμή του πίνακα XI για n=10 και δίπλευρη σ.σ. 0.05.

Η H_0 απορρίπτεται όταν min{T_+,T_-}≤ προς την τιμή του πίνακα XI.

Άρα απορρίπτουμε οριακά την H_0.

Αρτηριακή πίεση 10 ασθενών πριν και μετά τη χορήγηση φαρμάκου κατά της πίεσης. Είναι τα δείγματα ομογενή για a=0.01;

H_0: Τα δείγματα είναι ομογενή

Δοκιμασία Wilcoxon

α/α	Α(πριν)	Β(μετά)	Διαφορά	Απόλ.Τιμή			
1	15	11	4	4	1	2.5	8.0
2	13	13	0	0	1		
3	17	15	2	2	1		5.5
4	17	14	3	3	1		7.0
5	18	17	1	1	2	5.5	2.5
6	15	14	1	1	2		2.5
7	13	14	-1	1	3	7.0	2.5
8	12	10	2	2	4	8.0	5.5
9	13	14	-1	1	6	9.0	2.5
10	19	13	6	6			9.0

T_-= 5 **T_+= 40** **n=10-1=9**

T=min{5,40}=5

Για n=9 και a/2=0.01 ο πίνακας XI δίνει T_c=3. Έτσι το T δεν είναι <ή=T_c και δεν απορρίπτουμε την μηδενική υπόθεση.

Ας ελέγξουμε την ομογένεια και για a/2=0.025, α) με τη μέθοδο του βιβλίου (πίνακας XI) και β) με την μέθοδο από το Statistische Prinzipien fuer Medizinische Statistik (πίνακας 11.1).

α) Το T=min{5,40}=5 < 6 από τον πίνακα XI, έτσι απορρίπτουμε την H_0.

β) Το $T=T_+-T_-$=35 < 39, άρα αποδεχόμαστε την H_0.